

ความหมายของสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ

จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ^{*}

บทคัดย่อ

นิรุกติศาสตร์จีน เป็นศาสตร์ที่ศึกษาภาษาจีนโบราณและวิวัฒนาการของภาษาจีน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ด้านคือ อักษรวิทยา ศัพทมูลวิทยา และสัทวิทยา ภาษาจีนโบราณ บทความนี้เป็นการนำเสนอความหมายของคำว่าสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ โดยเปรียบเทียบจากหนังสือสัทวิทยาภาษาจีนและเอกสารอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการให้ความหมายของคำว่าสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ และนำเสนอประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาศาสตร์ด้านนี้ต่อไป อันจะนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

คำสำคัญ: นิรุกติศาสตร์; สัทวิทยาภาษาจีนโบราณ; คำจำกัดความ; การเปรียบเทียบ; ภาษาจีน

^{*} อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: chatu_wits@hotmail.com

The Definition of Chinese Historical Phonology

Chatuwit Keawsuwan^{*}

Abstract

Chinese philology is a language science concerned with the study of ancient Chinese and the historical development of the Chinese language. Generally, it can be categorized into three related areas: paleography, etymology and Chinese historical phonology. This article aims to present definitions of Chinese historical phonology in Chinese phonology books and other documents related to Chinese phonology, and to compare the similarities and the differences of the meanings in these books and documents. The objective of this paper is to ensure that Thai scholars and researchers have a clear understanding of the basic concepts of this science, which will lead to an improvement in research in this field in the future.

Keywords: philology; Chinese historical phonology; definition; comparing;
Chinese

^{*} Lecturer, Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University, e-mail: chatu_wits@hotmail.com

1. ความนำ

สัทวิทยาภาษาจีนโบราณ ในภาษาจีนใช้คำว่า อินอวี่นเสวี่¹ (音韻學) หรือ เชิงอวี่นเสวี่ (聲韻學) เป็นความรู้สาขาหนึ่งของการศึกษานรุกติศาสตร์จีน หรือ ฮั่นอวี่เหยียนเหวินจื่อเสวี่ (漢語言文字學) อีกทั้งยังเป็นความรู้พื้นฐานของการศึกษาจีนวิทยา หรือ ฮั่วเสวี่ (漢學) อีกด้วย ในการศึกษาเอกสารจีนโบราณที่เกี่ยวข้อง เรายังพบคำๆ นี้ในชื่ออื่น ไม่ว่าจะเป็น อวี่นเสวี่ (韻學) หรือ อินเสวี่ (音學) หรือ จื่อหมู่เต็งอวี่นจื่อเสวี่ (字母等韻之學) สัทวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นความรู้ที่มีมายาวนานในการศึกษาเรียนรู้ศาสตร์ภาษาจีนแบบดั้งเดิม ด้วยเหตุนี้ความรู้ด้านนี้จึงดำรงอยู่ในวัฒนธรรมจีนอย่างลึกซึ้งและมีความสัมพันธ์อันแนบแน่นกับความรู้แขนงอื่นๆ เช่น ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วรรณคดีจีน และทฤษฎีการศึกษาดนตรีจีน ตั้งแต่สมัยโบราณชุดความรู้ต่างๆ เหล่านี้มีการสืบทอดโดยนักคิดและนักวิชาการมากมาย มาจวบจนปัจจุบัน ซึ่งสะท้อนภาพชัดเจนที่สุดคือการเชื่อมโยงความรู้ด้านสัทวิทยาเข้ากับการศึกษาภาษาศาสตร์ปัจจุบันได้อย่างลงตัว

ประเด็นปัญหาสำคัญในการนำเสนอบทความนี้คือไม่ว่านักวิชาการจะใช้คำว่าอะไรในการเรียกความรู้แขนงนี้ก็ตาม ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญคือการให้คำจำกัดความและรายละเอียดในการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากองค์ความรู้ด้านสัทวิทยาภาษาจีนโบราณมีการใช้คำที่หลากหลายและแตกต่างกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอการให้คำจำกัดความของนักวิชาการที่กล่าวไว้ในเอกสารที่ใช้อ้างอิงกันอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความแตกต่าง เพราะศาสตร์แขนงนี้ถูกใช้กันมานานนับพันปีและใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศจีน ในด้านเวลา มีการแบ่งช่วงเวลาออกเป็นสามช่วง ได้แก่ ช่วงจีนโบราณสมัยต้น ช่วงจีนโบราณสมัยกลาง และช่วงจีนโบราณสมัยใกล้ ในด้านภูมิศาสตร์ของประเทศ ภาษาแบ่งออกเป็นภาษาถิ่นในเขตเหนือและภาษาถิ่นในเขตใต้ นอกจากนี้ ภาษายังแบ่งย่อยตามสายตระกูลภาษา

¹ การเขียนทับศัพท์ภาษาจีนในบทความฉบับนี้ใช้ตามเกณฑ์การถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทย ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี พุทธศักราช 2547

ถิ่นอีกด้วย ขอบเขตการศึกษาดังกล่าวมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการใช้ภาษาในปัจจุบัน ดังนั้นความหมายและรายละเอียดของ อินอวั้นเสวีย ควรเป็นอย่างไร มีที่มาและรายละเอียดของการศึกษาอย่างไร และสื่อถึงพัฒนาการในการศึกษาศาสตร์แขนงนี้ได้ อย่างไร จึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายในบทความนี้ โดยผู้เขียนจะเริ่มต้นด้วยการนำเสนอคำจำกัดความที่นักวิชาการแต่ละคนให้ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต่อไป

2. คำจำกัดความ

ประเด็นความรู้แรกที่ควรทราบ คือ หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คำจำกัดความสัทวิทยาภาษาจีนโบราณไว้อย่างไร ดังนั้นผู้เขียนจึงนำการให้คำจำกัดความของนักนิรุกติศาสตร์ด้านสัทวิทยาภาษาจีนโบราณมาแจกแจงได้ดังต่อไปนี้

ถังจ้าวฟาน (唐作藩) ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สัทวิทยาภาษาจีนโบราณเป็น การศึกษาระบบเสียงภาษาจีนโดยเฉพาะ ซึ่งจำกัดขอบเขตอยู่ที่การศึกษาเสียงอ่าน อักษรจีนในอดีตแต่ละสมัยของประเทศจีน และรวมถึงการศึกษาวิวัฒนาการของระบบ เสียง สัทวิทยาภาษาจีนโบราณจัดอยู่ในขอบเขตของการศึกษาประวัติศาสตร์เสียง” (Tang Zuofan, 2002, p. 1)

นอกจากนี้ ถังจ้าวฟานยังให้ความหมายไว้ค่อนข้างละเอียดในเอกสารอีกฉบับว่า “สัทวิทยาภาษาจีนโบราณ หรือ อินอวั้นเสวีย (音韻學) เป็นความรู้ดั้งเดิมสาขาหนึ่งของประเทศจีน ซึ่งศึกษาระบบเสียงภาษาจีนแต่ละสมัยและกฎเกณฑ์การเปลี่ยนแปลง ของประวัติศาสตร์เสียงภาษาจีน ซึ่งเป็นที่ทราบกันเป็นอย่างดีอยู่แล้วว่าภาษา ประกอบด้วยเสียง ไวยากรณ์ และคำศัพท์ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกัน ในขณะเดียวกัน องค์ประกอบเหล่านี้ต่างก็ประกอบกันขึ้นเป็นระบบของแต่ละประเภท อันมี พัฒนาการและกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกัน”

ภาษาจีนมีประวัติศาสตร์ยาวนาน หากเรากลับไปอ่านกลอนสมัยถังหรือ ถังซื่อ (唐詩) มักจะประสบปัญหาว่าเสียงอ่านไม่คล้องจองตามฉันทลักษณ์ นั่นเป็น เพราะเสียงมีการเปลี่ยนแปลง ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อกลับไปถึงสมัยซื่อจิง (詩經) ยิ่งจะ

ประสบปัญหาเหล่านี้มากขึ้น เพราะระยะเวลาที่ยิ่งห่างไกลออกไปจากปัจจุบัน เสียงจึงยิ่งมีความแตกต่างกัน นักวิชาการในทุกยุคทุกสมัยได้วิเคราะห์ปรากฏการณ์เหล่านี้ในแง่มุมต่างๆ เพื่ออธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลง และหากฎเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงซึ่งค่อยๆ พัฒนาไปสู่การเกิดขึ้นของศาสตร์ด้านอินอวี่นเสวี่ การศึกษาอินอวี่นเสวี่แบบดั้งเดิมนั้นประกอบไปด้วยการศึกษาเสียงปัจจุบัน หรือ จินอินเสวี่ (今音學) ซึ่งเน้นการศึกษาเสียงสมัยสุยถึง การศึกษาเสียงโบราณ หรือ กูอินเสวี่ (古音學) ซึ่งเน้นการศึกษาเสียงก่อนสมัยฉินและฮั่น และการศึกษาตารางเสียง หรือ เต็งอวี่นเสวี่ (等韻學)² ซึ่งเน้นการศึกษาหลักและวิธีการวิเคราะห์การออกเสียงภาษาจีน หลังจากเหตุการณ์ขบวนการ 4 พฤษภา หรือ อู่ซื่อวี่นตัง (五四運動) นักวิชาการจีนได้ใช้หลักการศึกษาภาษาศาสตร์ปัจจุบันมาประกอบการศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนามากขึ้น แต่ด้วยเป็นศาสตร์เฉพาะของประเทศจีน จึงต้องมีการผสมผสานอย่างเหมาะสม และยืนยันตามหลักฐานที่มีเป็นสำคัญ” (Tang Zuofan, 2004, pp. 1-2) จากการให้คำจำกัดความข้างต้น จะเห็นได้ว่านักวิชาการคนนี้นั้นเห็นว่าศาสตร์ด้านนี้เป็นความรู้ดั้งเดิมในแบบฉบับของภาษาจีน เน้นการศึกษาระบบเสียงและการเปลี่ยนแปลงของระบบเสียงในแต่ละยุคสมัย มีที่มาของการศึกษาคือการศึกษาเสียงอ่านตามฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์แบบต่างๆ และแบ่งระบบเสียงออกเป็นสองช่วง คือ ระบบเสียงสมัยก่อนฉินและฮั่น กับระบบเสียงสมัยสุยและถึง

ต่งตงเหอ (董同龢) กล่าวไว้ว่า “ปัจจุบันแบบเรียนมหาวิทยาลัยมักใช้คำว่า เซ็งอวี่นเสวี่ (聲韻學) และให้ความหมายว่าเป็นความรู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบเสียง

² 等韻學 ถือเป็นพัฒนาการการศึกษา 切韻 มีการจัดระบบเสียงออกมาในรูปตารางที่สอดคล้องกับระบบเสียงในเอกสาร 《切韻》 ซึ่ง 等 แปลว่า ระดับ 韻 แปลว่า สระ (รวมตัวสะกด) ดังนั้นจึงเป็นแสดงเสียงอ่านในรูปตารางเสียงที่แบ่งตามกลุ่มสระเป็นหลัก โดยตารางเนื้อหาจะแบ่งกลุ่มพยัญชนะตามฐานกรณ์ในแนวนอนแบ่งเป็น 6 ช่อง และกลุ่มสระในแนวตั้ง 4 ช่องตามวรรณยุกต์ภาษาจีนโบราณ ในแต่ละช่องสระยังแบ่งเป็น 4 ระดับแบ่งตามรูปปากอันแปรผันไปตามสระผสมตัวแรกหรือ 介音 เช่น bian สระ i คือสระผสมตัวแรก ในปัจจุบันสามารถศึกษาตารางเสียงเหล่านี้ได้จาก 《韻鏡》 และ 《等韻略》 ซึ่งมีทั้งหมด

ภาษาของประเทศจีน (中國語) ในความเห็นของข้าพเจ้าคิดว่าควรใช้คำว่า ‘漢語音韻學’ เพราะในที่นี้คำว่าภาษาของประเทศจีน (中國語) ก็น่าจะหมายถึงภาษาจีน (漢語) เท่านั้น อีกทั้งการศึกษาระบบเสียงนั้นโดยทั่วไปจะเรียกว่า อินอวี่นเสวีย (音韻學) สำหรับความไม่เหมาะสมที่จะใช้คำว่า เชิงอวี่นเสวีย นั้น เนื่องจากในโครงสร้างพยางค์เสียงภาษาจีนนั้น มีพยัญชนะต้น หรือ เชิงหมู่ (聲母) สระและสระรวมตัวสะกด หรืออวี่นหมู่ (韻母) และวรรณยุกต์หรือเชิงเตี่ยว (聲調) แต่ในคำว่า เชิงอวี่นเสวีย (音韻學) กลับไม่มีคำว่าวรรณยุกต์หรือเชิงหมู่ (聲母) ปรากฏอยู่ ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าทั้งสองส่วนที่เหลือเลย” กล่าวโดยสรุป อินอวี่นเสวีย ในความหมายของต่งถงเหอ คือ การศึกษาระบบเสียงภาษาจีนในแต่ละยุคสมัย โดยประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระและสระรวมตัวสะกด และวรรณยุกต์ ทั้งนี้ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่าภาษาถิ่นในภาษา จีนมีมากมาย แตกต่างกันอย่างชัดเจนจนพูดกันแทบไม่รู้เรื่อง ในด้านประวัติศาสตร์ ภาษาจีนมีพัฒนาการหลายพันปี เสียงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการศึกษาเอกสารในสมัยโบราณที่เกี่ยวข้องกับเสียงนั้นจึงเป็นเรื่องยากหากไม่ศึกษาศาสตร์ด้านนี้ ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต่งถงเหอยังกล่าวอีกว่า “ในเอกสารชวี่เหวินเจียจื่อ (說文解字) ซึ่งเป็นสารานุกรมเล่มสำคัญที่เขียนขึ้นในสมัยฮั่นตะวันออกที่เก็บอักษรจีนไว้ 9,000 กว่าตัวนั้น อักษรร้อยละเก้าสิบเป็นอักษรบอกความหมายและเสียง (形聲字) ดังนั้นจึงต้องใช้การศึกษาด้านนี้ไปแก้ปัญหาเหล่านี้” (Dong Tonghe, 2004, pp. 1-3) จากคำจำกัดความจะเห็นได้ว่า ต่งถงเหอ เน้นการศึกษาเฉพาะภาษาจีน เน้นการศึกษาระบบพยัญชนะ สระและสระรวมตัวสะกด และวรรณยุกต์ และพัฒนาการของระบบเสียงเหล่านี้ รวมถึงกล่าวถึงเอกสารสำคัญในยุคอื่น ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษาศาสตร์ด้านนี้

หลิวเสี่ยวหนาน (劉曉南) ให้คำจำกัดความไว้ว่า “เสียงอ่านของอักษรจีนในสมัยโบราณถือเป็นข้อมูลสำคัญในการศึกษาศาสตร์ด้านนี้ โดยนำเสียงอ่านเหล่านั้นมาวิเคราะห์ จัดระบบตามสมัยเพื่อนำมาอธิบายปรากฏการณ์และความเปลี่ยนแปลงของการออกเสียงในประวัติศาสตร์ ทั้งนี้จะทำให้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาต่อยอดการวิจัยและหาข้อสรุปเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของพัฒนาการการออกเสียงภาษาจีน ในการศึกษาสัทวิทยานั้น การวิเคราะห์พยางค์เสียงถือเป็นพื้นฐานสำคัญ ดังนั้นเมื่อมีความชัดเจนเรื่องพยางค์เสียงแล้วจึงจะสามารถจัดระบบเสียงและสามารถเขียนเอกสาร

ทางสัตวิทยาภาษาจีนโบราณเพื่อบรรยายระบบเสียงได้” (Liu Xiaonan, 2010, p. 3) จะเห็นได้ว่า นักวิชาการคนนี้นั้นในเรื่องของการวิเคราะห์พยางค์เสียง และนำเสียงอ่านเหล่านั้นมาวิเคราะห์ จัดระบบตามสมัย เพื่อนำมาอธิบายปรากฏการณ์และความเปลี่ยนแปลงของการออกเสียงในประวัติศาสตร์จีน

หลินเทา (林燾) และ เก่งเจินเซิง (耿振生) ให้คำจำกัดความโดยสรุปไว้ว่า “สัตวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นศาสตร์แห่งการศึกษาวิจัยระบบเสียงภาษาจีนในสมัยโบราณ พัฒนาการของเสียงภาษาจีน และกฎเกณฑ์ของพัฒนาการเหล่านั้น ซึ่งสามารถเรียกในอีกชื่อหนึ่งได้ว่า เซิงอวินเสวีย (聲韻學)” และยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “สัตวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นการศึกษาว่าในสมัยโบราณมีพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ใดบ้าง มีกฎเกณฑ์การสร้างพยางค์เสียงอย่างไร ซึ่งในที่นี้รวมถึงวิธีการอ่านและวิเคราะห์พยางค์เสียงของมนุษย์ในอดีต การศึกษาดังกล่าวจะต้องมีการศึกษาควบคู่เกี่ยวกับความรู้ที่อีกมากมาย” (Lin Tao & Geng Zhensheng, 2004, p. 1)

หยางเจียนเฉียว (楊劍橋) ได้กล่าวไว้ว่า “สัตวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นศาสตร์ด้านหนึ่งที่ศึกษาเสียงโบราณของจีนโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะร่วมของระบบเสียงภาษาจีนในสมัยโบราณและวิวัฒนาการของเสียงภาษาจีนในสมัยโบราณ โดยเป็นการศึกษาจากเอกสารที่เขียนขึ้นในแต่ละสมัยด้วยวิธีการศึกษาจากอักษรภาพและเสียงหรือสิงเซิงจื่อ (形聲字) การศึกษาเสียงคล่องจองตามฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทต่างๆ ในสมัยโบราณ และการให้คำอธิบายการออกเสียงแบบต่างๆ ในเอกสารโบราณ เป็นต้น” (Yang Jianqiao, 2005, p. 1)

หลงจวงเหว่ย (龍莊偉) ได้กล่าวว่า “สัตวิทยาภาษาจีนโบราณ คือ การศึกษาวิจัยระบบพยัญชนะ สระและสระรวมตัวสะกด และวรรณยุกต์ของภาษาจีนโบราณในแต่ละสมัย อีกทั้งยังกินความไปถึงศาสตร์แห่งการศึกษากฎเกณฑ์และพัฒนาการของทั้งสามสิ่งนี้ ศาสตร์ดังกล่าวเป็นความรู้ดั้งเดิมอย่างหนึ่งของประเทศจีนเพราะมีความเด่นชัดในการศึกษาลักษณะเด่นของแต่ละภาษาถิ่นในประเทศจีนในระดับของหน่วยเสียงพื้นฐาน พร้อมทั้งสรุปพัฒนาการของระบบเสียงในแต่ละสมัยของภาษานั้นๆ เป็นต้น” (Long Zhuangwei, 2005, pp. 3-4)

วันเซียนชู (萬獻初) ได้กล่าวว่าโดยสรุปว่า “ สัทวิทยาภาษาจีนโบราณ คือ ศาสตร์ที่ศึกษาประวัติเสียงอ่านและกฎเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของเสียงอ่านอักษรจีน หรือเป็นศาสตร์ที่ศึกษาวิจัยโครงสร้างพยางค์เสียงของภาษาจีนโบราณ อันจะนำไปสู่ระบบเสียงและกฎเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยเนื้อหากการศึกษาแบ่งออกเป็นสามส่วน ได้แก่ ระบบพยัญชนะ ระบบสระและสระรวมตัวสะกด และระบบวรรณยุกต์ และหลังจากนั้นนำแต่ละสมัยมาเปรียบเทียบกับกันเพื่อดูความแตกต่างและพัฒนาการ” (Wan Xianchu, 2012, p. 1)

ไม่วิน (麥耘) ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สัทวิทยาภาษาจีนโบราณ ในความหมายกว้างเป็นการศึกษาทุกอย่างเกี่ยวกับเสียงภาษาจีน อันประกอบไปด้วยเสียงภาษาจีนโบราณ เสียงภาษาจีนกลางปัจจุบัน เสียงภาษาถิ่นจีนปัจจุบัน เป็นต้น ส่วนความหมายอย่างแคบ เป็นการศึกษาเฉพาะประวัติศาสตร์เสียงภาษาจีนเท่านั้น ซึ่งประโยชน์หลักก็เพื่อใช้ในการอ่านเอกสารโบราณ สำหรับยุคปัจจุบัน สัทวิทยาถือเป็นการศึกษาด้านหนึ่งที่มีความสำคัญในวงการศึกษภาษาจีน โดยพัฒนาวิธีการศึกษาตามแนววิทยาศาสตร์สมัยใหม่ อันมีเอกสารทางประวัติศาสตร์เสียงและเอกสารโบราณมากมายของจีนเป็นทุนเดิม นำไปสู่การเป็นแนวทางการศึกษาหลักด้านภาษาศาสตร์และนิรุกติศาสตร์ในระดับนานาชาติ” (Mai Yun, 2009, p. 1)

คำจำกัดความข้างต้นผู้เขียนคัดจากหนังสือที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เหตุที่ไม่สืบกลับไปสู่การให้จำกัดความของนักวิชาการในอดีตนั้นเป็นเพราะในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน การให้ความหมายและระเบียบวิธีการคิดก็อาจแตกต่างกัน อันจะส่งผลต่อการสรุปผลของการให้คำจำกัดความ

3. บทวิเคราะห์

จากความหมายของนักวิชาการต่างๆ ข้างต้น ผู้เขียนจึงขอให้ข้อมูลและวิเคราะห์เพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมาย เพื่อที่จะให้สามารถสรุปได้ว่า สัทวิทยาภาษาจีนโบราณนั้นหมายความว่าอย่างไร และมีประเด็นใดบ้างที่ต้องศึกษา

3.1 คำว่าอินวี่นเสวี่

จากการให้คำจำกัดความข้างต้นนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรใช้คำว่า อินวี่นเสวี่ (音韻學) โดยสำหรับคำว่าอินหรือ “音” มีความหมายกินความรวมถึงเสียงในภาษา สำหรับภาษาจีนนั้นกินความถึงเสียงพยัญชนะ อันประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระรวมตัวสะกด และวรรณยุกต์ ส่วนคำว่า อินวี่น หรือ “韻” จะเน้นให้ความสำคัญกับส่วนของสระและตัวสะกด เหตุที่ต้องให้ความสำคัญกับคำนี้เนื่องมาจากจุดเริ่มต้นของการศึกษาศาสตร์ด้านนี้มาจากการศึกษาการคล้องจองตามฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ในสมัยโบราณนั่นเอง ส่วนถ้าจะให้คำที่เฉพาะเจาะลงไปนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรระบุไปอีกชั้นหนึ่งว่า อินวี่นอินวี่นเสวี่ (漢語音韻學) หรือสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ เป็นการระบุเจาะจงลงไปว่า เอกสารต้นทางส่วนใหญ่จะใช้เป็นภาษาจีนเท่านั้น แม้ว่าในยุคหลังนักวิชาการหรือแม้กระทั่งผู้เขียนเองใช้เอกสารจากภาษาอื่นมาศึกษา แต่นั่นเป็นเพียงการหาความเชื่อมโยงและพิสูจน์เสียงในภาษาจีนโบราณของแต่ละยุคสมัยเท่านั้น ประเทศจีนมีตระกูลและสายของภาษายู่มากมาย ภาษาจีนเป็นเพียงหนึ่งในภาษาเหล่านั้นเท่านั้น ผู้เขียนจะขอแจกแจงตระกูลภาษาที่อยู่ในประเทศจีนโดยสังเขปดังต่อไปนี้

- 1) ภาษาตระกูลไฮโน-ทิเบต (ทิเบตัน) หรือตระกูลอินโด-ไชนีส (漢藏語族或印支語族) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 - (1) กลุ่มไฮโน-ไท (กะได) (漢台語系)
 - (1.1) ภาษาจีน (漢語)
 - (1.2) ภาษาไท (กะได) (台語) - ภาษาในแถบภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน เช่น ภาษาไต (傣) ภาษาบูอี่ (布依) ภาษาจ้วง (僮) เป็นต้น
 - (1.3) ภาษาเหมียว (ม้ง) (苗語) และภาษาเหยา (瑤語)
 - (2) กลุ่มทิเบต-พม่า (藏緬語系)
 - (2.1) ภาษาทิเบต (藏語) - ภาษาที่ใช้ในแถบทิเบต ชีคัง และ ชิงไห่ เป็นต้น
 - (2.2) ภาษาถิ่นที่ใช้ตามแถบมณฑลเสฉวน ยูนนาน กุ้ยโจว เช่น ภาษาอี (彝語) ภาษานาซี (納西語) เป็นต้น

(2.3) ภาษาถิ่นที่ใช้ตามแถบชายแดนยูหนานกับพม่า เช่น
ภาษาหนู่ (怒語) ภาษาตุ่หลง (獨龍語) เป็นต้น

- 2) ภาษาตระกูลอาเออร์ไท่ (阿爾泰語族) ภาษาในแถบซินเจียง และ
ภาคตะวันตกของมองโกล
 - (1) ภาษาทูเจวีย (突厥語) ภาษาที่ใช้ในซินเจียงและผู้ที่อาศัยแถบ
ใกล้เคียงกับกลุ่มชาติพันธุ์ทู
 - (2) ภาษามองโกล (蒙古語)
 - (3) ภาษาทงกุ่ซือ (通古斯語) คือภาษาหมานโจว และอื่นๆ
- 3) ภาษาตระกูลออสโตรนีเซียน (南島語族) เป็นภาษาในแถบเขาสูงของ
ไต้หวัน ซึ่งเป็นภาษากลุ่มเดียวกันกับมาเลเซียและฟิลิปปินส์
- 4) ภาษาตระกูลออสโตร-เอเชียติก (南亞語族) เช่น ภาษาชาววา (佤語)
แถบภาคตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลยูหนาน และภาษาในกลุ่มมอญ
เขมร
- 5) ภาษาตระกูลอินโด-ยูโรเปียน (印歐語族) เช่น ภาษาถ่าจีเค่อ (塔其克語)
ในแถบซินเจียง และภาษาอีกมากมายในแถบอินเดียและทวีปยุโรป

3.2 ที่มาของการศึกษา

จากคำจำกัดความของบรรดานักวิชาการข้างต้น การศึกษาสัทวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการอ่านบทประพันธ์บังคับจนหลักเกณฑ์ในสมัยโบราณ ไม่ว่าจะเป็น ชีอจิง (詩經) ถึงชื้อ (唐詩) ช่งสือ (宋詞) เป็นต้น เนื่องจากเพราะเสียงที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาศาสตร์ด้านนี้เป็นการย้อนกลับไปเพื่อดูว่าสมัยนั้นอ่านอย่างไร และคล้องจองตามหลักเกณฑ์อย่างไร หลังจากนั้นพัฒนาสู่การสร้างเอกสารหรือพจนานุกรมระบุเสียงอ่าน หรือ อวี่นชู่ (韻書) เพื่อประกอบการอ่านในสมัยนั้นๆ

ไม่ว่าจะเป็น เชี่ยววิน (切韻)³ ในสมัยสุยถึงอวิน (唐韻) ในสมัยถังกว้างอวิน (廣韻) ในสมัยซ่ง เป็นต้น เอกสารทั้งสามเล่มนี้ใช้ระบบเดียวกันและพัฒนาสืบทอดต่อกันมา โดยปัจจุบันเหลือเอกสารฉบับสมบูรณ์เพียงเล่มเดียว คือ กว้างอวิน ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญที่สะท้อนเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลาง และใช้เป็นตัวกลางสำคัญในการย้อนกลับไปสู่ภาษาจีนโบราณตอนต้น ในที่นี้ผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างบางส่วนของบทประพันธ์ซือจิง (詩經) หากใช้ภาษาจีนปัจจุบันอ่านอักษรตัวที่ผู้เขียนให้เสียงอ่านประกอบนั้น จะหาความคล้องจองไม่ได้ แต่หากใช้ผลของการศึกษาเสียงโบราณเข้าไปประกอบแล้วอ่านจะได้เสียงที่มีความคล้องจองกัน เช่น บทประพันธ์บางส่วนของบทกวนจีว (關雎)

關關雎鳩 [kiu], 在河之洲[tjiu]。

窈窕淑女, 君子好逑[qiū]。

參差荇菜, 左右流[liu]之。

窈窕淑女, 寤寐求[giu]之。

求之不得[tək], 寤寐思服[buiək]。

悠哉悠哉, 輾轉反側[tz 'iək]。

จากตัวอย่างบทประพันธ์ข้างต้น หากอ่านด้วยภาษาจีนกลางจะพบว่าไม่สามารถอ่านคล้องจองกันได้ทุกคำ แต่หากถอดเสียงอ่านกลับไปสู่ยุคโบราณตอนต้นจะพบว่า 5 อักษรแรกมีจู้ตร่วมกันคือ สระ *iu* ส่วน 3 ตัวหลังมีจู้ตร่วมคือสระ *ək* ซึ่งการที่จะถอดเสียงเหล่านี้ได้ต้องใช้ความรู้ทางด้านสัทวิทยาภาษาจีนโบราณเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหา

³ 《切韻》เป็นเอกสารที่ถูกเขียนขึ้นในสมัยสุย เป็นพจนานุกรมระบุเสียงอ่าน มีการรวบรวมคำทั้งหมด 12,158 อักษร ต่อมาในนักวิชาการจำนวนมากใช้ระบบและเนื้อหาในพจนานุกรมเล่มนี้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาไปสู่งานเขียนเล่มอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น 《刊謬補缺切韻》, 《唐韻》, 《切韻》ฉบับของ 李舟、《廣韻》, 《禮部韻略》, 《集韻》พจนานุกรมระบุเสียงสามเล่มสุดท้ายเขียนขึ้นในสมัยซ่ง โดยเอกสารทุกเล่มเป็นหนังสือที่ทางการใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการสอบเข้ารับราชการในแต่ละสมัย จะเห็นได้ว่าจากเล่มแรกถึงเล่มสุดท้ายกินเวลาหลายร้อยปี ซึ่งมีการเพิ่มและลดจำนวนคำ ปรับเปลี่ยนเสียงอ่านตามสมัย นั้นทำให้นักวิชาการในยุคหลังนำเอกสารเหล่านี้มาประกอบในการศึกษาเสียงโบราณ โดยนักวิชาการจีนเรียกรวมการศึกษาเสียงโบราณที่ใช้เอกสารเหล่านี้เข้ามาประกอบในการศึกษาว่า 切韻學 หรือเฉียววินศึกษา

3.3 รายละเอียดการศึกษา

จากคำจำกัดความดังกล่าว การศึกษาศาสตร์ด้านนี้วิเคราะห์เสียงอ่านในระดับพยางค์ อันประกอบไปด้วย พยัญชนะต้น สระและสระรวมตัวสะกด และวรรณยุกต์ ในปัจจุบันมีนักวิชาการจีนและต่างประเทศได้เสนอแนวคิดมากมาย เกี่ยวกับทั้งสามระบบนี้ โดยหลักใหญ่จะเหมือนกันแต่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดจากการศึกษาความแตกต่างที่เกิดขึ้นเกิดจากเอกสารต้นทางที่นักวิชาการใช้ในการศึกษามีความแตกต่างกัน ในส่วนของผู้ประพันธ์ อาจเกิดจากความแตกต่างกันในภาษาแม่ ระดับการศึกษา ปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ในการอ้างอิง ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ คือ อิทธิพลของภาษาถิ่นต่อเอกสารนั้นๆ ปัจจัยด้านเวลาว่าเอกสารนั้นเขียนขึ้นในยุคใด และในยุคนั้นภาษาใดมีอิทธิพลในการถูกกำหนดเป็นภาษาราชการหรือเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสอบเข้ารับราชการ ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ หากเป็นเอกสารที่มาจากต่างประเทศ เช่น อินเดีย อาจมีปัญหาลักษณะของความแตกต่างกันระหว่างภาษาซึ่งส่งผลต่อการแปล โดยเฉพาะการแปลในระดับพยางค์

3.4 พัฒนาการของการศึกษา

จากการเริ่มต้นศึกษาการคล่องจองตามระบบฉันทลักษณ์ในคำประพันธ์จีน จนได้ตัวอย่างคำที่ใช้มากพอที่จะสะท้อนให้เห็นถึงระบบเสียงภาษาจีนของแต่ละสมัย ทำให้นักวิชาการกระจายความสนใจไปสู่เอกสารประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นพจนานุกรมระบุเสียงของแต่ละสมัย เช่น เชี่ยววิน (切韻) ในสมัยสุยถึงอววิน (唐韻) ในสมัยถัง กว่างอวิน (廣韻) และ จื้อวิน (集韻) ในสมัยซ่ง เป็นต้น เอกสารโบราณประเภทต่างๆ ที่ระบุเสียงอ่าน เช่น หลุนอวี่ (論語) ในสมัยชุนชิว ชัวเหวินเจียจื่อ (說文解字) สมัยฮั่นตะวันออกเป็นต้น ที่ขาดไม่ได้อีกอย่างหนึ่งคือการพัฒนาไปสู่การศึกษาระบบเสียงภาษาถิ่นของประเทศจีน สำหรับแขนงวิชาด้านนี้ ปัจจุบันได้รับความนิยมมากในประเทศจีนเนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีภาษาถิ่นเป็นของตนเอง นักวิชาการในแต่ละภูมิภาคใช้จุดเด่นข้อนี้ในการวิจัยเอกสารโบราณที่พิสูจน์ทราบได้ว่าเขียนด้วยภาษาถิ่นของตน หลังจากนั้นใช้ภาษาถิ่นปัจจุบันที่ตนพูดอยู่เป็นฐานในการศึกษา โดยนำผลการวิจัยเบื้องต้นไปเปรียบเทียบกับผลการวิจัยเสียงทั้งที่เป็นแกนหลักของสมัยนั้นๆ และผลการวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นของตนในแต่ละสมัยเพื่อดูความแตกต่าง ซึ่งนำไปสู่การศึกษาพัฒนาการของระบบเสียงในภาษาถิ่นนั้นๆ นอกจากนี้ยังพัฒนาสู่การศึกษาระบบเสียงภาษาจีนจากเอกสารที่แปลจากภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาสันสกฤต เกาหลี ญี่ปุ่น เวียดนาม ไทย หรือแม้กระทั่งเอกสารภาษาจีนที่บันทึกโดยชาวต่างประเทศ เช่น การบันทึกคำกริยาไปเบลโดยมิชชันนารีชาวตะวันตก และการแปลพระไตรปิฎกโดยพระอินเตีย เป็นต้น ในที่นี้ ผู้เขียนจะขอแนะนำระบบเสียงภาษาจีนยุคกลางโดยสังเขป เนื่องจากเสียงภาษาจีนในยุคนี้เป็นตัวกลางสำคัญที่จะเชื่อมระหว่างภาษาจีนยุคโบราณตอนต้นกับภาษาจีนยุคใกล้หรือแม้กระทั่งยุคปัจจุบัน ดังนั้นผู้เขียนจะขอยกตารางเสียงพยัญชนะ ตารางเสียงสระ และการสรุปความเกี่ยวกับวรรณยุกต์ในช่วงจีนโบราณสมัยกลางเป็นตัวอย่างเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อไป ตารางที่จะนำเสนอนี้กล่าวได้ว่านักวิชาการจีนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันแล้ว ซึ่งอาจมีการอธิบายเพิ่มเติมหรือมีข้อแตกต่างในประเด็นปลีกย่อย ในที่นี้ผู้เขียนขออนุญาตไม่กล่าวถึง

ตารางที่ 1

ตารางพยัญชนะต้น

五音		清濁	全清	次清	全濁	次濁	清	濁
牙音			見 [k]	溪 [k ']	群 [g]	疑 [ŋ]		
舌音	舌頭		端 [t]	透 [t ']	定 [d]	泥 [n]		
	舌上		知 [t̚]	徹 [t̚ ']	澄 [d̚]	娘 [n̚]		
唇音	重唇		幫 [p]	滂 [p ']	並 [b]	明 [m]		
	輕唇		非 [pf]	敷 [pf ']	奉 [bv]	微 [w]		
齒音	齒頭		精 [ts]	清 [ts ']	從 [dz]		心 [s]	邪 [z]
	正齒		照 [t̚c]	穿 [t̚c ']	牀 [dz]		審 [c]	禪 [z]
喉音			影 [Ø]			喻 [j]	曉 [x]	匣 [ɣ]
半舌音						來 [l]		
半齒音						日 [n̚z]		

ตารางที่ 2

ระบบสระและสระรวมตัวสะกด

韻攝	平	上	去	入
通	東【上平聲一東】	董【上聲一董】	送【去聲一送】	屋【入聲一屋】
通	冬【上平聲二冬】	腫【上聲二腫】	宋【去聲二宋】	沃【入聲二沃】
通	鍾【上平聲三鍾】	腫【上聲三腫】	用【去聲三用】	燭【入聲三燭】
江	江【上平聲四江】	講【上聲四講】	絳【去聲四絳】	覺【入聲四覺】
止	支 A【上平聲五支】	紙 A【上聲四紙】	寘 A【去聲五寘】	
止	支 B【上平聲五支】	紙 B【上聲四紙】	寘 B【去聲五寘】	
止	脂 A【上平聲六脂】	旨 A【上聲五旨】	至 A【去聲六至】	
止	脂 B【上平聲六脂】	旨 B【上聲五旨】	至 B【去聲六至】	
止	之【上平聲七之】	止【上聲六止】	志【去聲七志】	
止	微【上平聲八微】	尾【上聲七尾】	未【去聲八未】	
遇	魚【上平聲九魚】	語【上聲八語】	御【去聲九御】	
遇	虞【上平聲十虞】	麌【上聲九麌】	遇【去聲十遇】	
遇	模【上平聲十一模】	姥【上聲十姥】	暮【去聲十一暮】	
蟹	齊【上平聲十二齊】	霽【上聲十一霽】	霽【去聲十二霽】	
遇	虞【上平聲十虞】	麌【上聲九麌】	遇【去聲十遇】	
遇	模【上平聲十一模】	姥【上聲十姥】	暮【去聲十一暮】	
蟹	齊【上平聲十二齊】	霽【上聲十一霽】	霽【去聲十二霽】	
蟹			祭 A【去聲十三祭】	
蟹			祭 B【去聲十三祭】	
蟹			泰【去聲十四泰】	
蟹	佳【上平聲十三佳】	蟹【上聲十二蟹】	卦【去聲十五卦】	
蟹	皆【上平聲十四皆】	駭【上聲十三駭】	怪【去聲十六怪】	
蟹			夬【去聲十七夬】	
蟹	灰【上平聲十五灰】	賄【上聲十四賄】	隊【去聲十八隊】	
蟹	咍【上平聲十六咍】	海【上聲十五海】	代【去聲十九代】	
蟹			廢【去聲二十廢】	
臻	真 A【上平聲十七真】	軫 A【上聲十六軫】	震 A【去聲二十一震】	質 A【入聲五質】
臻	真 B【上平聲十七真】	軫 B【上聲十六軫】	震 B【去聲二十一震】	質 B【入聲五質】
臻	諄【上平聲十八諄】	準【上聲十七準】	稕【去聲二十二稕】	術【入聲六術】
臻	臻【上平聲十九臻】	鱗【上聲十八鱗】	櫬【去聲二十一震】	櫛【入聲七櫛】
臻	文【上平聲二十文】	吻【上聲十八吻】	問【去聲二十三問】	物【入聲八物】
臻	欣【上平聲二十一欣】	隱【上聲十九隱】	焮【去聲二十四焮】	迄【入聲九迄】
臻	元【上平聲二十二元】	阮【上聲二十阮】	願【去聲二十五願】	月【入聲十月】

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ระบบสระและสระรวมตัวสะกด

韻攝	平	上	去	入
臻	魂【上平聲二十三魂】	混【上聲二十一混】	慁【去聲二十六慁】	沒【入聲十一沒】
臻	痕【上平聲二十四痕】	很【上聲二十二很】	恨【去聲二十七恨】	乾【入聲十一沒】
山	寒【上平聲二十五寒】	旱【上聲二十三旱】	翰【去聲二十八翰】	曷【入聲十二曷】
山	桓【上平聲二十六桓】	緩【上聲二十四緩】	換【去聲二十九換】	末【入聲十三末】
山	仙 B【下平聲二仙】	獮 B【上聲二十八獮】	線 B【去聲三十三線】	薛 B【入聲十七薛】
效	蕭【下平聲三蕭】	篠【上聲二十九篠】	嘯【去聲三十四嘯】	
效	宵 A【下平聲四宵】	小 A【上聲三十小】	笑 A【去聲三十五笑】	
宕	唐【下平聲十一唐】	蕩【上聲三十七蕩】	宕【去聲四十二宕】	鐸【入聲十九鐸】
梗	庚【下平聲十二庚】	梗【上聲三十八梗】	映【去聲四十三映】	陌【入聲二十陌】
梗	耕【下平聲十三耕】	耿【上聲三十九耿】	諍【去聲四十四諍】	麥【入聲二十一麥】
梗	清【下平聲十四清】	靜【上聲四十靜】	勁【去聲四十五勁】	昔【入聲二十二昔】
梗	青【下平聲十五青】	迥【上聲四十一迥】	徑【去聲四十六徑】	錫【入聲二十三錫】
曾	蒸【下平聲十六蒸】	拯【上聲四十二拯】	證【去聲四十七證】	職【入聲二十四職】
曾	登【下平聲十七登】	等【上聲四十三等】	嶝【去聲四十八嶝】	德【入聲二十五德】
流	尤【下平聲十八尤】	有【上聲四十四有】	宥【去聲四十九宥】	
流	侯【下平聲十九侯】	厚【上聲四十五厚】	候【去聲五十候】	
流	幽【下平聲二十幽】	黝【上聲四十六黝】	幼【去聲五十一幼】	
深	侵 A【下平聲二十一侵】	寢 A【上聲四十七寢】	沁 A【去聲五十二沁】	緝 A【入聲二十六緝】
深	侵 B【下平聲二十一侵】	寢 B【上聲四十七寢】	沁 B【去聲五十二沁】	緝 B【入聲二十六緝】
咸	覃【下平聲二十二覃】	感【上聲四十八感】	勘【去聲五十三勘】	合【入聲二十七合】
咸	談【下平聲二十三談】	敢【上聲四十九敢】	闕【去聲五十四闕】	盍【入聲二十八盍】
咸	鹽 A【下平聲二十四鹽】	琰 A【上聲五十琰】	豔 A【去聲五十五豔】	葉 A【入聲二十九葉】
咸	鹽 B【下平聲二十四鹽】	琰 B【上聲五十琰】	豔 B【去聲五十五豔】	葉 B【入聲二十九葉】
咸	添【下平聲二十五添】	忝【上聲五十一忝】	忝【去聲五十六忝】	帖【入聲三十帖】
咸	咸【下平聲二十六咸】	賺【上聲五十三賺】	陷【去聲五十八陷】	洽【入聲三十一洽】
咸	銜【下平聲二十七銜】	檻【上聲五十四檻】	鑑【去聲五十九鑑】	狎【入聲三十二狎】
咸	嚴【下平聲二十八嚴】	儼【上聲五十二儼】	釅【去聲五十七釅】	業【入聲三十三業】
咸	凡【下平聲二十九凡】	梵【去聲六十梵】	范【上聲五十五范】	乏【入聲三十四乏】

4. ระบบวรรณยุกต์

ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ แต่มีมาตั้งแต่แรกเริ่มหรือไม่นั้นปัจจุบันนักวิชาการจีนยังมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน จากการค้นคว้าเอกสารโบราณวรรณยุกต์มีมาตั้งแต่สมัยโจวฉินนั้น นักวิชาการมีความเห็นตรงกัน เช่น ในบทประพันธ์ชือจิง (詩經) การคล้องจองของคำศัพท์มีวรรณยุกต์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเป็นจำนวนมาก ซึ่งนั่นพิสูจน์ให้เห็นว่านักประพันธ์ใช้วรรณยุกต์เข้ามาบังคับฉันทลักษณ์และเพื่อความงดงามของการออกเสียง แต่การจัดระบบวรรณยุกต์ครั้งแรกเห็นจะเกิดขึ้นในยุคราชวงศ์เหนือใต้ โดยนักประพันธ์ทั้งหลายในสมัยนี้จัดวรรณยุกต์ออกเป็นสี่เสียง เช่น โจวหยง (周顒) ได้เขียนงานที่ชื่อว่า ชือเซียงเซียววัน (四聲切韻) ภายหลังเอกสารฉบับนี้ก็สูญหายไป จนถึงสมัยถังมีพระรูปหนึ่งชื่อว่าคงไห่ (空海) ได้เขียนเอกสารชื่อ เซียงชู่ (四聲書) ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้อรรถาธิบายหนังสือของนักเขียนในราชวงศ์เหนือใต้อีกท่านหนึ่งนามว่าเซินเยว (沈約) ที่เขียนงานเกี่ยวกับวรรณยุกต์เอาไว้ ทำให้คนรุ่นหลังได้ทราบร่องรอยและแนวทางของวรรณยุกต์ในภาษาจีน แต่จนถึงปัจจุบันนักวิชาการจีนก็ยังไม่มีอาจสรุประดับสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาโบราณได้อย่างชัดเจน บอกได้เพียงลักษณะของเสียงเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันสรุปได้เพียงว่า วรรณยุกต์โดยหลักแล้วเป็นการแบ่งตามลักษณะการออกเสียงตามระดับสูงต่ำ โดยแบ่งออกเป็น 4 เสียงหลักคือ ผิง (平) ช่าง (上) ชีว (去) และรู (入) แต่สำหรับเสียงรู (入聲) นั้นจะมีความสั้นยาวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยอย่างชัดเจนมากกว่าอีกสามเสียงที่เหลือ

5. บทสรุป

จากการให้คำจำกัดความและบทวิเคราะห์ข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า สัทวิทยาภาษาจีนโบราณ (音韻學) เป็นศาสตร์ด้านหนึ่งที่ศึกษาเสียงโบราณของภาษาจีนโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะร่วมของระบบเสียงภาษาจีนในสมัยโบราณและวิวัฒนาการของเสียงภาษาจีนในสมัยโบราณ โดยเป็นการศึกษาจากเอกสารที่เขียนขึ้นในแต่ละสมัย เช่น บทประพันธ์ พจนานุกรมระบุเสียงอ่าน เอกสารแปลทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ หรืออักษรภาพและเสียง หรือ สิ่งเซียงจื่อ (形聲字) เป็นต้น

สัทวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นการศึกษาวิเคราะห์เสียงไปถึงระดับพยางค์เสียงทั้ง พยัญชนะ สระและตัวสะกด วรรณยุกต์ เพื่อนำมาสรุปหาระบบเสียงในแต่ละสมัย ยังประโยชน์ต่อการอ่านบทประพันธ์หรือศึกษาความหมายอันเกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านอื่นไม่ว่าจะเป็นศัพทมูลวิทยาและอักขรวิทยาและสามารถนำเสียงที่ได้มาจัดทำระบบ อันนำไปสู่การศึกษาพัฒนาการของระบบเสียงในภาษาจีนแต่ละสมัย และจะเป็นตัวแสดงที่มาที่ไปของเสียงภาษาจีนในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารภาษาจีน. (2547). *เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักขรวิธีไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

董同龢 (Dong Tonghe). (2004). *《漢語音韻學》*, 北京: 中華書局.

郭在貽 (Guo Zaiyi). (1985). *《訓詁學》*, 北京: 中華書局.

林燾 (Lin Tao), 耿振生 (Geng Zhensheng). (2004). *《音韻學概要》*, 北京: 商務印書館.

劉曉南 (Liu Xiaonan). (2010). *《漢語音韻研究教程》*, 北京: 北京大學出版社.

龍莊偉 (Long Zhaungwei). (2005). *《漢語音韻學》*, 北京: 語文出版社.

陸宗達 (Lu Zongda). (2002). *《訓詁學簡論》*, 北京: 北京出版社.

麥耘 (Mai Yun). (2009). *《音韻學概論》*, 南京: 江蘇教育出版社.

唐作藩 (Tang Zuofan). (2002). *《音韻學教程》*, 北京: 北京大學出版社.

唐作藩 (Tang Zuofan). (2004). *《漢語音韻學常識》*, 上海: 上海教育出版社.

萬獻初 (Wan Xianchu). (2012). *《音韻學要略》*, 武漢: 武漢大學出版社.

楊劍橋 (Yang jianqiao). (2005). *《漢語音韻學講義》*, 上海: 復旦大學出版社.